

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas

Rudzātu bibliotēkas

DARBA PĀRSKATS

PAR 2023. GADU

Saturs

Pārskata perioda kopsavilkums	3. lpp.
1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums	4. lpp.
2. Finansiālais nodrošinājums	4. lpp.
3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums	5. lpp.
4. Personāls	6. lpp.
5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība	10. lpp.
6. Krājums	15. lpp.
7. Darbs ar bērniem un jauniešiem	19. lpp.
8. Novadpētniecība	22. lpp.
9. Projekti	23. lpp.
10. Publicitāte	25. lpp.
11. Sadarbības tīkla raksturojums	26. lpp.
Pielikumi	28. lpp.

Pārskata perioda kopsavilkums.

Pārskata periodā bibliotēkas prioritātes bija klientu kvalitatīva un pilnvērtīga apkalpošana un pakalpojumu sniegšana, bibliotēkas vēstures izpēte.

Līvānu novada Centrālās bibliotēkas (LNCB) Rudzātu bibliotēka atkārtoti akreditēta 2023. gadā un tai piešķirts vietējās nozīmes bibliotēkas statuss. Bibliotēka apkalpo Rudzātu pagasta iedzīvotājus, bibliotēkas pakalpojumus izmanto arī citu pašvaldību apmeklētāji – bērni un skolēni, uz laiku strādājošie pagastā.

Bibliotēkā strādā divi darbinieki – vadītāja un bibliotekārs uz pusslodzi, bibliotēka atvērta apmeklētājiem 6 dienas jeb 44 stundas nedēļā. Pārskata periodā tika apmācīts jaunais darbinieks, kurš uz laiku aizvietoja bērna kopšanas atvaļinājumā esošo bibliotekāri.

Bibliotēka iesaistījusi lasīšanas veicināšanas mērķprogrammās “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, “Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība” un “Grāmatu starts”.

Bibliotēkas darbinieki piedalījušies pilnveides pasākumos - LNCB rīkotajos semināros un pieredzes apmaiņas braucienos, Latvijas bibliotekāru biedrības konferencēs. Pārskata periodā bibliotēkas darbinieki piedalījās tiešsaistes pasākumos – sanāksmes, semināri, lekcijas, apmācības. Saņemti apliecinājumi par dalību apmācībās, bet bija daudz iespēju piedalīties diskusijās par grāmatām, virtuāli tikties ar autoriem, uzzināt grāmatu jaunumus.

Bibliotēka popularizēja pakalpojumus, ko var izmantot attālināti – letonika.lv, e-grāmatu bibliotēku, pieeju elektroniskajam katalogam, izmantojot autorizāciju.

Bibliotekāri strādā programmā Visvaris, iedzīvotāji bibliotēkā var veikt maksājumus par pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem un samaksāt nekustamā īpašuma nodokli, kā arī iegādāties marķētos atkritumu maisus, samaksāt par veļas mazgāšanu, sniega tīrīšanu, kanalizācijas sūkņēšanu. Atskaites gadā tika aktualizēts projekts par Valsts un pašvaldības vienoto klientu apkalpošanas centra (VPVKAC) izveidi bibliotēkā. Decembrī tika veikts datortehnikas un mēbeļu iepirkums apkalpošanas centra iekārtošanai un janvārī VPVKAC Rudzātu bibliotēkā uzsāks klientu apkalpošanu. Notikušas arī apmācības, kas vēl turpināsies, jaunajiem klientu apkalpošanas centra darbiniekiem, ko organizē VARAM ministrija. Iedzīvotājiem būs iespēja vienuviet saņemt valsts un pašvaldību pakalpojumus.

VPVKAC iekārtots bibliotēkas telpās, tiek domāts par lasītāju servisu, piedāvājot bibliotēku pakalpojumus klientiem ar labām datorprasmēm, kuriem nav vajadzīgas bibliotekāra konsultācijas, izmantot bibliotēkas datorus un internetu atsevišķā lasītavā, tā ir telpa, kas papildus nodota bibliotēkas lietotāju apkalpošanai.

Bibliotēka veicina iedzīvotāju mūžizglītību, sniedz konsultācijas informācijpratībā un medijpratībā, apmāca izmantot e-pakalpojumus. Sadarbojoties ar pagasta skolām, bibliotēka iesaistās programmas “Skola 2030” īstenošanā, komplektējot daudzveidīgu krājumu, attīstot pakalpojumus un aktivitātes bērniem jau no 4 gadu vecuma, lai veicinātu jauniešu izaugsmi un interešu daudzpusību.

1. Vispārīgs bibliotēkas raksturojums.

Rudzātu pagastā ir viena bibliotēka, kas dibināta 1923. gadā, bibliotēkas pamatfondu veidojusi Rudzētu pagasta padomei ar Kultūras Fonda Domes 1923. gada 21. marta lēmumu piešķirtā un 1923. gada 18. jūlijā izsniegtā Kultūras Fonda bibliotēka 439 - sējumi.

Bibliotēka sniedz pakalpojumus Rudzātu pagasta iedzīvotājiem, kā arī apkalpo Līvānu novada un citu novadu iedzīvotājus, kuri strādā vai mācās Rudzātu skolās.

Izmaiņas bibliotēkas darbībā pārskata periodā nav notikušas, bibliotēkas akreditācija notika 2023. gada 12. septembrī, bibliotēkai piešķirts vietējās nozīmes bibliotēkas statuss. Akreditācijas komisija izvērtēja bibliotēkas darbību un atzina, ka bibliotēkas akreditācijas ieteikumi par iepriekšējo periodu ir izpildīti, bet atkārtotā akreditācijā ieteikts aktualizēt bibliotēkas nolikumu, turpināt krājuma saturisko izvērtēšanu, kā arī VPKAC izveides gadījumā, pārvietot lietotāju datorus un ierīkot otru bibliotēkara darba vietu.

Rudzātu bibliotēka darbojas kā Līvānu novada Centrālās bibliotēkas (LNCB) filiālbibliotēka. Rudzātu speciālajā pamatskolā notiek regulāra ārējā apkalpošanas punkta darbība, grāmatas tiek piegādātas apmaiņai divas reizes mēnesī.

Bibliotēka darbojas, pamatojoties uz „Bibliotēku likumu” un bibliotēkas Nolikumu, ko apstiprinājusi novada dome.

Rudzātu bibliotēkas attīstības mērķi un uzdevumi definēti LNCB izstrādātajā dokumentā “Līvānu novada Centrālās bibliotēkas attīstības stratēģija 2019. – 2023. gadam”.

Bibliotēka mērķtiecīgi veido kvalitatīvu krājumu – plānveidīgi tiek iepirkta jaunas grāmatas dažādām lietotāju kategorijām visās zinātņu nozarēs, kā arī daiļliteratūra un bērnu izdevumi, prioritāte – latviešu oriģinālliteratūra. Bibliotēka sadarbojas ar citām iestādēm pagastā, jo tikai sadarbībā var realizēt vietējos projektus.

2. Finansiālais nodrošinājums.

Pašvaldības finansējums nodrošina visus bibliotēkas pakalpojumus – regulāri tiek iegādātas jaunas grāmatas, preses izdevumi, interneta abonēšanu finansē valsts – mērķdotācija.

Tabula “Bibliotēkas izdevumi”:

	2021.	2022.	2023.
Izdevumi kopā (EUR)	18872	20031	22665
Darbinieku atalgojums (bruto)	11884	12444	14571
Krājuma komplektēšana	3267	3142	3288

Bibliotēkas darbību nodrošina pašvaldības finansējums, minimālas summas bibliotēka ieņem no maksas pakalpojumiem – dokumentu kopēšanas un datorizdrukas apmaksa. Pārskata periodā finansējums bibliotēkas funkciju veikšanai un attīstībai bija pietiekošs, lai nodrošinātu bibliotēkas pamatfunkciju veikšanu. Bibliotēka piedalās lasīšanas veicināšanas mērķprogrammā pirmsskolas vecuma bērniem “Grāmatu starts”, pašvaldības līdzfinansējums ir 50 % - tā ir dāvanu soma ar grāmatu un rotaļlietu Pūčulēns katram programmā iesaistītajam bērnam. Pašvaldības atbalsts ir “zaļā gaisma” bibliotēkas dalībai šajā projektā.

Bibliotēkas ēku un telpu stāvoklis ir labs, ēka ir siltināta, veikts kosmētiskais remonts.

Krājumu komplektēšanai finanses pārskata periodā nedaudz lielākas kā iepriekšējos gados, grāmatas saņemtas arī mērķprogrammā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” un projektos, kas nodrošina grāmatu iegādi publiskajām bibliotēkām.

Bibliotēkas darbiniekiem atalgojums atskaites gadā palielinājies un ar rīkojumu noteikta piemaksa par papildus darbu – pašvaldības klientu apkalpošanas centra funkciju nodrošināšanu.

3. Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums.

Pārskata periodā remontdarbi nav notikuši, jo bibliotēkas telpu stāvoklis vērtējams kā labs. Pārskata periodā iegādātas mēbeles – divvietīgs dīvāns, galdiņš un divi krēslīņi bērnu stūrītim. Bibliotēkas telpas, sakarā ar VPVKAC izveidi, tiks paplašinātas, tiek domāts par pievilcīgu un mūsdienīgu bibliotēkas vidi. Plānots labiekārtot bērnu stūrīti, lai mazajiem būtu patīkami darboties, bet pieaugušie tajā laikā varētu netraucēti izmantot pakalpojumus.

Atskaites gadā datora datu saglabāšanai iegādāts ārējais cietais disks, nopirkts telefons Galaxy A14, perforācijas un iesiešanas iekārta Fellowes, A4.

Labi darbojas lāzerprinteris HP un kopētājs Konica Minolta, maz tiek izmantota multifunkcionālā iekārta Samsung, jo tā bija pieslēgta tikai 3TD datoriem, bet tagad izmantojam krāsu kopēšanai. Bibliotēkā darba kārtībā ir laminētājs un putekļu sūcējs. Bibliotēkai no LNCB lietošanā ir portatīvais dators Lenovo, kas tiek izmantots tiešsaistes pasākumiem.

Pārskata periodā tika aktualizēts 2022. gadā VARAM ministrijā iesniegtais projekts par VPVKAC izveidi un 2023. gadā klientu apkalpošanas vajadzībām tika saņemts aprīkojums – kopētājs TRIUMPH-ADLER, divi datori, 2 datorpeles un 2 tastatūras ar iebūvētu Smart karšu lasītāju, trīs monitori, divi darba galdi un 2 krēsli, plaukts, 2 interneta kameras, 2 austiņas, 2 interneta skaļruņi, 2 UPS, laminators un papīra smalcinātājs.

Bibliotēka no 2022. gada 1. jūlija nodrošina pašvaldības klientu apkalpošanas centra funkcijas.

2020. gadā tika uzlabots interneta ātrums, lietotāji ir apmierināti ar pakalpojuma kvalitāti. Darbinieka datorā instalētas vairākas darba programmas (Alise, Horizon, Visvaris, Visma Hop), iespējams, tas palēnina datora darbības ātrumu lielas noslodzes laikā.

Kopumā bibliotēkas materiālais un tehniskais stāvoklis ir vērtējams kā labs.

Tabula “Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums”:

	Darbiniekiem (skaits)	Lietotājiem (skaits)	Iekārtas iegādes gads	Piezīmes
Datori	2	5	2022., 2019., 2017. 2016., 2012., 1 mazlietots no 2017. Portatīvais Lenovo, lietošanā	
Multifunkcionālās iekārtas		1	2008. – 3TD	
Printeri	1	1	2012., 2014.	
Kopēšanas iekārtas		1	2015.	
Skeneris		1	2022.	
Laminators	1		2016.	
Iesiešanas iekārta	1		2023.	

Tabula “Bibliotēkas iekārtas un aprīkojums - VPVKAC”

	Darbiniekiem (skaits)	Klientiem (skaits)	Iekārtas iegādes gads	Piezīmes
Datori ar aprīkojumu – pele, tastatūra, skaļrunis, kamera, austiņas	1	1	2023.	Projekts
Monitori	2	1	2023.	
UPS	1	1	2023.	
Krāsu kopēšanas iekārta (A3)		1	2023.	
Papīra smalcinātājs	1		2023.	
Laminators	1		2023.	
Darba galds	1	1	2023.	
Krēsli	1	1	2023.	

Bērni un jaunieši vairāk izmanto bibliotēkas bezvadu interneta pieslēgumu WiFi, lietojot savas mobilās ierīces un planšetes, bieži vien ārpus bibliotēkas telpām. Bibliotēkā iekārtots bērnu stūrītis – krāsainas grāmatu kastes, bērnu galdiņš ar 3 krēsliņiem, 3 dažādu krāsu sēžammaisi, paklājs, ir spēles un rotaļlietas. Pusaudžiem ir 2 pufi, 2 atpūtas krēsli. Bērniem galdiņš un divi krēsliņi būs arī jaunajā telpā, kur plānots iekārtot lasītavu. Lietotājiem ar labām datoru lietošanas prasmēm būs pieejams internets un datorpakalpojumi, lasītavā būs arī preses izdevumi. Bibliotekāri apkalpo gan lasītājus, gan pieņem maksājumus par pašvaldības pakalpojumiem, tāpēc domāts par lietotāju ērtībām, piedāvājot brīvpieejas datorus un iespēju netraucēti pavadīt laiku lasītavā, ja klientam nav vajadzīga bibliotekāra konsultācija.

Lai nodrošinātu labāku klientu apkalpošanu, būtu nepieciešami 2 darbinieki uz pilnu slodzi, jo lietotāju plūsmu nevar prognozēt un dažreiz gadās, ka izveidojas rinda pakalpojumu saņemšanai laikā, kad bibliotēkā ir viens darbinieks. Mazāk laika atliek arī bibliotēkas tehniskajiem darbiem, novadpētniecības materiālu meklēšanai un aprakstu ievadei Alisē, arī publikāciju sagatavošana sociālajos tīklos prasa laiku. Pasākumus ārpus bibliotēkas grūti plānot, jo bibliotēkai darba laikā kā VPVKAC jābūt vienmēr atvērtai iedzīvotājiem.

4. Personāls.

Bibliotēkā no 1983. gada strādā darbinieks - filiālbibliotēkas vadītāja uz pilnu slodzi ar III profesionālo kvalifikācijas līmeni, bet otrs darbinieks – aizvieto bibliotekāru bērna kopšanas atvaļinājuma laikā, ir ar vidusskolas izglītību, strādā uz pusslodzi. Darbiniekam ir pieredze pasta nodaļas operatora darbā, kas ir priekšrocība, apkalpojot iedzīvotājus un pieņemot maksājumus par pašvaldības pakalpojumiem. Bibliotekāre ir apmācīta BIS Alise un patstāvīgi apkalpo lietotājus, zina bibliotēkas krājuma izvietojumu plauktos, pārējie bibliotekārā darba procesi tiek apgūti pēc nepieciešamības, jo, tā kā pusslodze ir 4 darba stundas dienā, nav daudz laika darbinieka apmācībām. Sestdienās bibliotekāre strādā viena pati, bet 2 reizes mēnesī – trešdienās – izbrauc pie lasītājiem uz ārējo apkalpošanas punktu Rudzātu speciālajā pamatskolā Lūzeniekos. Pārskata periodā darbinieki nav ieguvuši izglītību, nav uzsākuši mācības, un nav turpinājuši mācīties.

Bibliotēkas darbinieki apmeklējuši Līvānu CB organizētos seminārus un Kultūras pārvaldes informatīvās sanāksmes, vadītāja piedalījās profesionālās pieredzes apmaiņas braucienā uz Pļaviņu bibliotēku un LU Zinātņu mājas bibliotēku. Braucienu organizēja un finansēja LNCB. Pieredzes apmaiņas braucienā apmeklējām Pļaviņu bibliotēku. Bibliotēka nesen pārcēlusies uz jaunām renovētām telpām, kur pirms tam bijis universālveikals, izvietojusies

divos stāvos, pievienota bērnu bibliotēka. Iekārtojums pārdomāts un mūsdienīgs, daudz pasākumu un nodarbību ir bērniem, var darboties ar kinētiskajām smiltīm, apmesties mazā namiņā, atpūtas stūrītī. Bērnu nodaļā strādā 2 darbinieki. Darbojas Pļaviņas lasītāju klubīnš, tiek runāts par grāmatām. LU Zinātņu mājas bibliotēka ir atvērta tipa bibliotēka – bez nodalošām sienām un durvīm, brīvi pieejama ēkas darba laikā. Ir modernas pašapkalpošanās iekārtas – grāmatu saņemšana, izsniegšana, rezervēšana, ir iekārta arī portatīvajiem datoriem, tie ir brīvā pieejā studentiem.

Krājums ir ap 48 tūkstoši grāmatu, studentiem izsniedz arī uzskates līdzekļus uz mājām, piemēram, topošie mediķi mācību nolūkos var paņemt bibliotēkā kastīti ar galvaskausu, pētīt skeletu. Ļoti daudz grāmatu svešvalodās. Bibliotēkas krājumu var izmantot ikviens iedzīvotājs uz vietas līdz pl. 22.00, bet studenti un mācību spēki, uzrādot apliecību, arī nakts stundās, Zinātņu māja ir moderni iekārtota, katrā stāvā ir gan atpūtas stūrīši, gan norobežotas darba vietas – sēžammaisi, atpūtas krēsli, “stārķa ligzdas”, no 7. stāva vērojām Rīgas panorāmu, turpat tiek celta Rakstu māja, kur atradīsies LU Filoloģijas fakultāte. Zinātņu mājas bibliotēkas nodrošina studentu vajadzības, tiek izmantotas IT, notiek pasākumi, prezentācijas. Iespēja apmeklēt LU Zinātņu mājas bibliotēku deva ieskatu, pēc manām domām, nestandarta bibliotēkas darba organizācijā, to tiešām vajadzēja redzēt, kāda ir mūsdienīga atvērta tipa bibliotēka un kādas iespējas tiek piedāvātas studentiem un visiem interesentiem. Bibliotēku darbinieki ir atbildīgi par krājuma drošību, “pieskatām” apmeklētājus, bet, esot LU bibliotēkā, domāju, varbūt mums arī jāmācās vairāk uzticēties savas bibliotēkas lietotājiem ?

Profesionālās pilnveides pasākumi:

“Apmeklētie profesionālās pilnveides pasākumi”

N. p. k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Klātienē vai attālināti
1.	20.03.2023.	LNCB	I. Onckule	Seminārs Līvānu novada bibliotekāriem.	4	Klātienē
2.	19.04.2023.	Tiešsaiste MS Teams	Rēzeknes Centrālā bibliotēka, R. Susēja	Bibliotēkas virtuālo izstāžu veidošana teorijā un praksē.	3,5	Attālināti
3.	21.04.2023.	LNB	LNB Bērnu literatūras centrs	Konference “Sāksim ar alfabētu”.	4	Klātienē
4.	20.09.2023.	Tiešsaiste ZOOM	Biedrība “Junior Achievement Latvia”	Seminārs “Dizaina domāšana”.	4	Attālināti
5.	28.09.2023.	Pieredzes apmaiņas brauciens	LNCB	Pļaviņu bibliotēkas un LU Zinātņu mājas bibliotēka	4	Klātienē

6.	05.12.2023.	Tiešsaiste	KISC	Drošība digitālajā vidē	3	Attālināti
7.	07.12.2023.	LNCB	LNCB	Seminārs Līvānu novada bibliotekāriem	7	Klātie

Pasākumi bez apliecinājuma saņemšanas.

N.p.k.	Norises laiks	Norises vieta	Organizētājs(-i)	Pasākuma nosaukums, galvenās tēmas	Stundu skaits	Klātienē vai attālināti
1.	12.01.2023.	Domes sēžu zāle	Līvānu pašvaldība	Pašvaldības aktualitātes, tehnisko projektu idejas		Klātie
2.	13.01.2023.	Domes sēžu zāle	Līvānu pašvaldība	Par pamatlīdzekļu apriti		Klātie
3.	19.01.2023.	Tiešsaiste	Rīgas Stradiņa universitāte	Kritiskā lasīšana kā ikdienas prasme. I. Skultes lekcija.		Attālināti
4.	24.01.2023.	Tiešsaiste	K. Dambergs	VPVKAC minimālais pakalpojumu grozs. VSAA, Valsts zemes dienesta, ATIS, LDC, PMLP, Mani dati Fizisko personu reģistrā, NVA, Valsts Darba inspekcijas, VDEĀVK, SIVA pakalpojumi.		Attālināti
5.	25.01.2023.	Vebinārs	PMLP, Ž. Semenjuka	PMLP pārziņā esošie e-pakalpojumi. Izmantošana.		Attālināti
6.	26.01.2023.	Tiešsaiste	K. Dambergs	VPVKAC minimālais pakalpojumu grozs. VID, Nacionālais Veselības dienests, Būvniecības IS, LAD e-pakalpojumi.		Attālināti
7.	2.02.2023.	Vebinārs	KISC	KISC piedāvātie e-resursi latviešu valodā Latvijas bibliotēkās. Lursoft, Letonika, 3td.		Attālināti
8.	2.02.2023.	Tiešsaiste	Ruta Siliņa	Vai sociālo mediju vidē skaļāk nozīmē labāk?		Attālināti
9.	08.02.2023.	Tiešsaiste	LNB, L. Valdmane	Medijpratība bibliotēkās 4 līdz 7 gadus veciem bērniem		Attālināti
10.	21.02.2023.	LNCB		Par ugunsdrošību iestādēs. Instruktaža, praktiska balonu		Klātie

				lietošana.		
11.	22.02.2023.	ZOOM	LNB BLC	Seminārs par skaļās lasīšanas sacensībām		Attālināti
12.	09.03.2023.	Kultūras pārvalde	A. Smirnova	Sanāksme. Pašvaldības un kultūras aktualitātes.		Klātie
13.	31.03.2023.	Vebinārs	Datorzinību centrs	Kā tehnoloģijas apgūt viegli un ātri. Vebinārs par tehnoloģiju attīstību		Attālināti
14.	06.04.2023.	Domes sēžu zāle	A.Smironova	Kultūras pārvaldes sanāksme. Aktualitātes kultūras darbā.		Klātie
15.	10.05.2023.	Vebinārs	LVRTC, Una Jirgensone	“e-paraksta rīki un to izmantošanas iespējas”		
16.	11.05.2023.	Domes sēžu zāle	Kultūras pārvalde	Sanāksme. Aktualitātes, Canva		Klātie
17.	08.06.2023.	Domes sēžu zāle	Kultūras pārvalde	Sanāksme. Pasākumi vasarā.		Klātie
18.	26.07.2023.	Vebinārs	JSPA, Lelde Vaivode	Darbs ar jaunatni pašvaldībā: izaicinājumi, sadarbība, nacionālā un starptautiskā pieredze		Attālināti
19.	30.08.2023.	Sanāksme Rudzātu saietā namā	Preiļu-Līvānu partnerība “Kūpā”	Dārza svētki Rudzātās – Dienvidlatgale ceļā uz iedzīvotāju līdzdalību.		Klātie
20.	20.09.2023.	Video apmācība	Pašvaldība, J.Sniķers	Programmas HOP lietošana		Attālināti
21.	05.10.2023.	Domes sēžu zāle	Kultūras pārvalde	Tēma – Vizuālās identitātes vadlīnijas		Klātie
22.	03.11.2023.	Domes sēžu zāle	Kultūras pārvalde	Tēma - Vizuālā komunikācija sociālajos tīklos, lektore Liāna Valis		Klātie
23.	07.11.2023.	Zoom	LNB BAC	Seminārs “Medijpratība pirmsskolā”		Attālināti
24.	14.12.2023.	Teams	Tieto	Jaunais Alise lasītāju katalogs un tā demonstrācija		Attālināti

Pārskata gadā vadītāja apmeklējusi profesionālās pilnveides pasākumus 29,5 stundas, par to ir saņemti apliecinājumi, bet bibliotekāre – 7 stundas.

Piedalījāmies tiešsaistes pasākumos, par ko netika izsniegti apliecinājumi, bet gūta interesanta informācija pašizglītībai – medijpratība, arī pasākumi pirmsskolas vecumam,

informācija par jaunumiem datu bāzēs, darbs ar jaunatni aktuāls, jo Līvāni ir 2024. gada jauniešu galvaspilsēta, uzzinājām par tehnoloģiju attīstību, e-paraksta rīkiem. Notika vairāki semināri jaunažiem VPKAC darbiniekiem.

Piedaloties pavasara konferencē “Sāksim ar alfabētu”, noskatījāmies jauno animācijas filmu “Lielais Indriķis” un pārtraukumā abas ar Rudzātu vidusskolas bibliotekāri devāmies uz LNB 7. stāvu, lai apskatītu animācijas filmas 150 leļļu izstādi.

Komandējumus bibliotekāriem apmaksā pašvaldība likumā noteiktajā kārtībā, pārskata periodā – 16 euro dienas nauda bibliotēkas vadītājam par 2 komandējumiem. Maksas mācību kursi netika apmeklēti. Profesionālās zināšanas darbinieki papildina arī pašizglītojoties – tiek lasīts žurnāls “Domuzīme”, kur publicētas intervijas ar rakstniekiem, dzejniekiem, recenzijas par grāmatām, lai zinātu literātu viedokli par jaunāko literatūras jomā, tas palīdz izvēlēties grāmatas iepirkšanai. Ieskatu literatūras pasaulē sniedz TV “Grāmatu kods” un raidījums “Literatūra”.

5. Pakalpojumu piedāvājums un pieejamība.

Tabula “Bibliotēkas pamatrādītāji”

	2021.	2022.	2023.	% salīdzinot ar iep. gadu
Aktīvo lietotāju skaits	366	408	452	+10%; +11%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	125	127	134	+2%; +6%
Bibliotēkas apmeklējums	3339	3919	4354	+15%; +11%
<i>t. sk. bērni līdz 18.g.</i>	634	792	723	+20%; -9%
Virtuālais apmeklējums	neuzskaitīts	neuzskaitīts	10482	-
Izsniegums kopā	6822	7955	7784	+14%; -2%
<i>t. sk. grāmatas</i>	3611	4124	3474	+12%; -6%
<i>t. sk. periodiskie izdevumi</i>	3211	3831	3521	+16%; -8%
<i>t. sk. bērniem līdz 18.g.</i>	630	903	887	+30%; -2%
Bibliotekārais aptvērums % no iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	51	57	66	+11%; +15%
<i>t. sk. bērni līdz 18 g.</i>	106	116	112	+9%; -3%
Iedzīvotāju skaits	717	717	686	0%; -4%

Pēc Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem, Rudzātu pagastā uz 01.07.2023. bija deklarējušies 686 iedzīvotāji, tai skaitā, 112 bērni. Iedzīvotāju reģistrā redzams, ka pagastā dzīvo 37 bērni vecumā līdz 6 gadiem un 75 - vecumā no 7 līdz 18 gadiem. Bibliotekārais aptvērums ir 66% no iedzīvotāju skaita pagastā. Lietotāju skaits ir pieaudzis, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, jo bibliotēka veic pašvaldības klientu apkalpošanas centra funkcijas un iedzīvotāji apmeklējot bibliotēku, lai veiktu maksājumus, pievērš uzmanību arī bibliotēkas krājumiem, izstādēm, paņem lasīšanai žurnālus un grāmatas.

Pagastā deklarēti 112 bērni vecumā līdz 18 gadiem, bet lasītāji pārskata periodā bija 134 un bibliotekārais aptvērums – 119%. Tas ir tāpēc, ka Rudzātu vidusskolā un Rudzātu speciālajā pamatskolā mācās bērni un jaunieši arī no citām pašvaldībām – Preiļu, Krustpils, Varakļānu, Riebiņu novadiem, bet viņi ir bibliotēkas lietotāji, galvotājs ir audzinātāja vai vecāki. Statistika rāda, ka bibliotēkas lietotāju ir vairāk nekā pagastā deklarēto bērnu un jauniešu līdz 18 gadiem.

Arī pirmsskolas izglītības programmu Rudzātu vidusskolā apgūst bērni no dažādām pašvaldībām, bibliotēka visiem mazajiem lasītājiem grāmatu apmaiņu piedāvā skolā vai pagasta bibliotēkā. Pārskata periodā bibliotekārais aptvērums samazinājies, jo vidusskolu beidza lielāks skaits skolēnu nekā uzsāka mācības 1. klasē. Jaunieši izaug, bet dzimstība samazinās, diemžēl.

Daži bibliotēkas pamatrādītāji ir samazinājušies, jo vairākus mēnešus strādāja viens darbinieks un bibliotēka bija atvērta tikai piecas dienas nedēļā. Ilgstošā prombūtnē – kārtējais atvaļinājums, pirmsdzemdību atvaļinājums - bija otrs bibliotēkas darbinieks un tas ietekmēja arī bibliotēkas apmeklējumu. Mazāks apmeklētājums, mazāks izsniegums.

2022. gadā liels bija mērķprogrammas “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija” ekspertu skaits, jo kolekcijas grāmatas bija vairākos eksemplāros un skolēni bez gaidīšanas rindā varēja paņemt grāmatas lasīšanai, samainīties ar izlasītajām grāmatām, bet pārskata periodā saņemts tikai viens eksemplārs. Lai arī vairākas kolekcijas grāmatas ir iegādātas par pašvaldības līdzekļiem, tas nespēj nodrošināt lasītāju pieprasījumus. Bērni, atnākot uz bibliotēku, neatrod vēlamo savas vecuma grupas grāmatu un pamazām interese par dalību žūrijā un lasīšanu zūd.

Bibliotēka piedāvā bibliotekāros, informacionālos un izglītojošos pasākumus Rudzātu pagasta iedzīvotājiem. Bibliotēka atrodas pagasta pārvaldes ēkā un ir ērti pieejama. Bibliotēka atvērta 6 dienas nedēļā, arī sestdienās, tas dod iespēju bibliotēku apmeklēt studentiem un iedzīvotājiem, kuru darba vieta ir ārpus pagasta teritorijas.

Bezvadu interneta pakalpojumi izmantojami visu diennakti.

Bibliotēka regulāri iepērk jaunākās grāmatas dažādās zinātņu nozarēs, grāmatas bērniem un daiļliteratūru. Bibliotēkā abonēti 22 nosaukumu preses izdevumi, šogad īpaši nopietni tika pētīts žurnālu pieprasījums, abonēti vispieprasītākie izdevumi. Diemžēl vecākās paaudzes žurnālu lasītāju paliek mazāk, bet jaunatne daudz ko atrod un lasa internetā.

Bibliotēkas pamatpakalpojumi ir bezmaksas, bet datorizdruka un kopēšanas pakalpojumi ir par maksu, ko nosaka Līvānu novada pašvaldība.

Bibliotēkā daudz iedzīvotāju izmanto tieši interneta pakalpojumus, tiek drukāti dokumenti, rēķini, maksājumu kvītis, iesniegumu veidlapas, medicīnas analīžu rezultāti no e-pastiem, biļetes no www.bilesuparadize.lv.

Daudzi viedtālrunu un planšetdatoru lietotāji izmanto bibliotēkas bezvadu interneta pieslēgumu ārpus bibliotēkas telpām – mašīnās, uz soliņiem, pie bibliotēkas mājas, pagasta ēkas telpās. Bibliotēkā viņi neienāk un kā apmeklētāji netiek reģistrēti. Bieži jaunieši ierodas pēc darba laika un brīvdienās.

Bibliotēku apmeklē 1 cilvēks ar kustību traucējumiem. Pie pārvaldes ēkas ierīkota uzbrauktuve un ēkā var iebraukt gan ar ratiņkrēslu, gan bērnu ratiņiem. Pielāgotās literatūras pakalpojums pagastā netiek piedāvāts, nav arī pētīts, vai iedzīvotāji izmantotu, piemēram, vājredzīgajiem pielāgotas grāmatas. Rudzātu speciālajā pamatskolā mācās bērni ar īpašām vajadzībām, skolā ir bibliotēka, kas gādā speciālo literatūru, bet LNCB Rudzātu bibliotēka skolēniem piedāvā bērnu grāmatas un žurnālus. Bibliotēkā ir Zvaigznes ABC izdotā grāmata M. Svīre “Ar vakardienas kabatā” palielinātajā drukā, ko seniori labprāt izvēlas lasīšanai. Viegļajā valodā, parasti pirms vēlēšanām, arī bibliotēkā ir pieejami Centrālās vēlēšanu komisijas sagatavotie bukleti par vēlēšanu norisi, bet tas nav bibliotēkas krājums.

Tabula "Pielāgotā literatūra bibliotēkas krājumā"

	Grāmatu skaits
Grāmatas palielinātā drukā	1
Grāmatas vieglajā valodā	0

Lietotājiem līdz 18 gadu vecumam izsniegtas pārskata periodā 887 izdevumi, taču, pēc BIS Alise statistikas, no kopējā izsnieguma – 7784 bērnu grāmatas ir 1193, tas ir, 15,3%, bet tieši bērniem izsniegti tikai 11,4%. Bieži bērniem grāmatas paņem vecāki, grāmatas tiek lasītas, bibliotēkā darbojas bērnu un jauniešu žūrija, mērķprogrammas "Pirmā tikšanās ar bibliotēku" dalībnieki nodarbībās apmainās ar grāmatām.

E-grāmatu bibliotēka www.3td.lv pieejama jau dažus gadus, lai e-grāmatas lasītu, jābūt autorizētam bibliotēkas lietotājam. Bibliotēka informē klientus par šo pakalpojumu, izsniegti e-kataloga lietotājevārdi un paroles, bet lasītāji laukos tomēr labāk vēlas lasīt drukāto grāmatu. Lietotājus individuāli konsultējam un apmācām e-bibliotēkas izmantošanā, bet lielas atsaucības nav. Studenti reģistrējas mācību iestāžu bibliotēkās, bet pusaudži vispār maz lasa, tāpēc, iespējams, www.3td.lv nav ļoti daudz izmantota, vidējā paaudze tehnoloģijas izmanto mazāk. Bibliotēkā, lai palīdzētu lietotājam iepazīt e-bibliotēku, ir pieejami bukleti "Vai tu jau lasi e-grāmatas?", piedāvājam tos apmeklētājiem, lai veicinātu interesi par grāmatu pieejamību. Diemžēl daudzi lietotāji atzīst, ka 3td grāmatu bibliotēkai ir sarežģīti pieslēgties, vajadzīgi bibliotēkā izsniegti autorizācijas dati, lietotājs nevar būt parādnieks, sarežģītas un bieži maināmas paroles. Mums, bibliotekāriem, pieslēgties nav problēmu, bet cilvēki, kuri ikdienā neizmanto IT, izvēlas lasīšanai grāmatu papīra formātā.

Pārskata periodā popularizēta iespēja izmantot jaunu pakalpojumu - bibliotēkā Delfi Abonementu bez maksas. Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (NEPLP) ir izveidojusi vienotu Latvijas medijpratības platformu. Tās mērķis ir radīt ilgtspējīgu vietni Latvijā, kas kalpo par zināšanu krātuvi un informācijas datubāzi. Bibliotēka popularizēja arī šo datubāzi.

Sabiedrības viedoklis par bibliotēkas darba kvalitāti pārskata periodā netika izzināts.

Pārskata periodā bibliotēka papildus veic pašvaldības klientu apkalpošanas centra funkcijas, pamatojoties uz LNCB rīkojumu, bibliotēka sniedz iedzīvotājiem pieprasītākos pašvaldības pakalpojumus – nodokļu samaksa, komunālo pakalpojumu apmaksa, samaksa par kanalizācijas sūknēšanu, sniega tīrīšanu, veļas mazgāšanu, pārdodam marķētos atkritumu maisus. Katru mēnesi sagatavojam atskaites par kases ieņēmumiem – maksājumi skaidrā naudā un ar karti, atskaiti Līvānu komunālajai saimniecībai par izlietotajiem marķētajiem atkritumu maisiem, pieņemam skaitītāju rādījumus par patērēto ūdeni mājokļos, kas pieslēgti centrālajam ūdensvadam un kanalizācijai. Pagasta pārvaldē optimizācijas rezultātā vairāk nav lietveža, tāpēc iedzīvotāji bibliotēkā – KAC vēršas ar dažādiem jautājumiem, ko agrāk noskaidroja pagasta pārvaldē. Konsultējoties ar pārvaldes vadītāju, bibliotēkas darbinieki paši mācās, apgūstot teorētiski pašvaldības funkcijas un nodokļu sistēmu, lai varētu apkalpot iedzīvotājus un palīdzēt risināt dažādus jautājumus, jo bieži cilvēks nezina, kad meklēt palīdzību pie sociālā darbinieka, kad darījumus kārtro bāriņtiesa, kādu informāciju un

pakalpojumus var saņemt pagasta pārvaldē. Bibliotēka ir pieejama cilvēkiem ratiņkrēslā, ir uzbrauktuve un sliekšņi ir pieļaujamā augstumā.

Mērķprogrammā “Pirmā tikšanās ar bibliotēku” ir iesaistītas ģimenes, kurās ir 4-gadīgs bērns. Pārskata periodā nodarbība Pūcišu skolā tika organizēta arī vasarā, bet ne visi vecāki atnāca ar bērniem uz bibliotēku, mācību gada laikā apmeklējums ir labāks.

Pārskata gadā sniegtas bibliotekārās uzziņas, konsultācijas interneta lietotājiem un uzziņu meklēšana tīmeklī. Joprojām vairāk jautājumu saistīti ar internetbanku lietošanu, elektrības rādītāju nodošanu, rēķinu izdruku vajadzīgajā formātā, pielikumu pievienošana e-pastā, datu nesēju izmantošanu. Jautāts tiek par satiksmes sarakstiem, iestāžu adresēm un darba laikiem, saziņas kontaktiem, arī par elektrības slodzes samazināšanu.

Visvairāk ir sniegtas bibliotekārās uzziņas, kas ir ikdienas darbs. Pa telefonu sniegtas uzziņas par bibliotēkas un citu pārvaldes darbinieku darba laiku, par konkrētas grāmatas esamību bibliotēkā. Lietotāji izmanto autorizācijas datus, lai pasūtītu vēlamo izdevumu vai pagarinātu grāmatu lietošanas termiņu. Tomēr attālināto lietotāju ir maz. Sniedzot uzziņas, tiek izmantots bibliotēkas krājums, e-katalogs, iestāžu mājas lapas, letonika, novadpētniecības krājums, LNB digitālie resursi.

Bibliotēka apmācības iedzīvotājiem neorganizē.

Bibliotēkā atvērta sešas dienas nedēļā, bezvadu internets pieejams visu diennakti.

Bibliotēkā ir informācijas stends, kur pieejama jaunākā pašvaldības, Kultūras centra, skolu informācija. Tāpat izvietota tiek jaunākā informācija par projektu iespējām nevalstiskajām organizācijām, to realizāciju. Bibliotēka vadītājas personā ir sadarbības partneris NVO pagastā, informācija, ko vēlas izplatīt biedrības, ir pieejama bibliotēkā. Pārskata periodā aktīvākā bija biedrība “Sēnīte”, kas startēja vairākos projektos un piedalījās aktivitātēs. Bibliotēka sagatavoja, izmantojot novadpētniecības krājumu, informāciju par iedzīvotāju iesaistīšanos projektos no 2008. gada, pagastā esošo biedrību dibināšanas vēsturi, realizētajiem projektiem. Par šiem notikumiem “Sēnītes” aktīvākie biedri stāstīja NVO pasākumos ārpus pagasta un novada, “sabužināja spalvas” Ērgļos, tas ir, palielinājās par ilgtermiņa aktivitātēm pagastā, pieteicās atpazīstamības zīmei “Viedais ciems” un Jaunolainē 20. oktobrī tika noskaidrotas Latvijā viedas un stipras kopienas, kas veido un attīsta savas teritorijas, aktīvi iesaista vietējos iedzīvotājus, attīstot jaunas pieejas dažādu jautājumu risināšanā. Šajā ciemu salidojumā tika paziņoti astoņi atpazīstamības zīmes ieguvēji un arī Rudzāti saņēma diplomu “Viedais ciems 2023”.

Rudzātu bibliotēka strādā ar BIS Alise moduļiem cirkulācija, SBA, komplektēšana. Arī bibliotēkas mikrorajonā esošajās skolu bibliotēkas – Rudzātu vidusskolā un Rudzātu speciālajā pamatskolā – strādā ar BIS Alise.

Pārskata periodā BIS Alise modulī Inventarizācija tika veikta Rudzātu vidusskolas bibliotēkas krājuma atsevišķu eksemplāru pārbaude. Izpildot Līvānu novada pašvaldības rīkojumu, kā komisijas priekšsēdētāja, Rudzātu bibliotēkas vadītāja konsultējās ar LNCB speciālistiem, lai sekmīgi veiktu šo uzdevumu.

Bibliotēka regulāri papildina krājumu, vēl apstrādē esošās grāmatas attālinātie lietotāji jau var redzēt e-katalogā.

Tabula “BIS ALISE izmantošana”:

Reģions / Pilsēta/ Novads	Bibliotē ku skaits	Cik bibliotēkas strādā ar BIS ALISE un ALISE-i	Strādā ar moduļiem			Autorizēti lietotāji (2023)	Pasūtīts (Web) eksemplār u (2023)
			Cirkulācija	SBA	Komplektē šana		
Līvānu	Rudzā- tu bibliotē ka -1	1	1	1	1	213	9

Autorizētiem lietotājiem ir pieeja e-katalogam, tas ļauj sekot jaunumiem bibliotēkā, rezervēt grāmatas. Autorizēto lietotāju skaits uz 31.12.2023. ir 213 (2022.gada beigās - 187), tas palielinājies par 26, tas ir 12%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Jāatzīmē, ka autorizācijas datus izsniedz arī LNCB un daži Rudzātu lasītāji izmantojuši šo iespēju, jo apmeklē arī bibliotēku Līvānos.

Tabula “Autorizētie lietotāji”

	2021.	2022.	2023.	% salīdzinot ar iepr. gadu
Aktīvie lietotāji kopā	366	408	452	+10%; +10%
Autorizētie lietotāji kopā	169	187	213	+10%; +12%
Autorizētie lietotāji pārskata periodā	18	18	26	0%; +31%

Pārskata periodā digitalizācija nav notikusi.

Bibliotēka pieprasa izdevumus SBA modulī no citām Līvānu novada bibliotēkām, izpildot lietotāju pieprasījumus. Tiek izmantota iespēja saņemt grāmatas no LNCB rotējošā grāmatu krājuma, jo, lai taupītu līdzekļus, bibliotēka maz iepērk ārzemju autoru bestsellerus, bet izmanto šo krājumu, lai nodrošinātu lietotājiem iespēju lasīt jaunākos ārzemju romānus.

Tabula “SBA rādītāji”:

SBA	2021.	2022.	2023.
No citām Latvijas bibliotēkām saņemto dokumentu skaits	110	117	93
Uz citām Latvijas bibliotēkām nosūtīto dokumentu skaits	20	31	25
No Latvijas Neredzīgo bibliotēkas saņemtās pielāgotās literatūras skaits	0	0	0

SBA vairāk saņemtas grāmatas no LNCB, Rotējošā krājuma un Rožupes bibliotēkas, jo no Rožupes uz Rudzātiem divas reizes nedēļā brauc sociālais darbinieks un neatsaka veikt grāmatu apmaiņu. Citām bibliotēkām grāmatas izsniegtas pēc pieprasījuma, lietotāji SBA pasūta izdevumus, kas nepieciešami mācībām, darbam un mūžizglītībai. Bibliotēka uz citām bibliotēkām nosūtījusi 25 izdevumu, tātad krājumā ir vērtīgas grāmatas, kas interesē lasītājus. SSBA bibliotēka pārskata gadā neizmantoja.

Pārskata periodā atjaunota bibliotēkas ārējā apkalpošanas punkta Rudzātu speciālajā pamatskolā darbība.

Bibliotēkas pakalpojumi nav atdalāmi no klientu apkalpošanas centra pakalpojumiem, darba dienas laikā apmeklētāju skaits nav prognozējams un bibliotēkām ir jāpielāgojas klientu vajadzībām, atliekot uz vēlāku laiku krājuma kārtošanu, grāmatu apstrādi, izstāžu noformēšanu, publikāciju sagatavošanu un citus bibliotēkās procesus.

6. Krājums.

Atskaides gadā prioritāte krājuma komplektēšanā bija latviešu oriģinālliteratūras iegāde un jaunas grāmatas bērniem. Nemainīgi nozaru literatūras iegādē prioritāte ir pedagoģija, jo bibliotēkas apkalpes zonā esošās skolas ir ar dažādām mācību programmām, audzināšana ģimenē, uzzīņu literatūra, psiholoģija, lauksaimniecība, vēsture, veselība, vaļaspriekam - rokdarbi, kulinārija. Vairāk tiek iepirkta latviešu oriģinālliteratūra, ieklausāmie lasītāju vēlmēs, izvērtējot literatūras potenciālo pieprasījumu, lasot presē recenzijas par grāmatām.

Bibliotēkas apkalpes zona : 2 izglītības iestādes, pamata nodarbošanās – lauksaimniecība, aktīvi jaunieši, saietā nama pašdarbības kolektīvi, seniori. Jauns Līvānu novada krājuma komplektēšanas politikas dokuments nākošajam periodam ir izstrādes stadijā.

Bibliotēkas krājums tiek veidots universāls, aktuāls, dažādam lietotāju vecumam un izglītības līmenim atbilstošs, komplektēti dažādu veidu, nozaru un valodu dokumenti, iespēju robežās nodrošināta uzzīņu krājuma daudzveidība visās zinātņu nozarēs, komplektēts literatūras krājums bērniem un jauniešiem, tiek sekots krājuma kvalitātei. Krājums tiek organizēts, sekojot jaunumiem un iegādāti izdevumi, kas nodrošina pagasta iedzīvotājiem literatūru mūžizglītībai, bibliotēkā minimālā līmenī pieejama informācija visās nozarēs, jo bibliotēku apmeklē studenti un vēlams, lai arī viņi varētu mācībām nepieciešamo literatūru saņemt dzīvesvietā, jo daudzi studē neklātienē un arī attālināti. Ja bibliotēkas krājums nespēj apmierināt lietotāja pieprasījumu, vajadzīgais izdevums tiek pasūtīts SBA. No LNCB krājuma regulāri tiek pieprasīta daīlliteratūra krievu valodā, jo aktīvs lasītājs ir tikai viens iedzīvotājs un bibliotēkas krājumā tiek piekomplektētas dažas grāmatas gadā. Arī ārzemju romānus pasūtām SBA no rotējošā krājuma, bet bibliotēkas krājumu papildina tulkotā literatūra, ko vairāk pieprasa lietotāji vai publicētas atzinīgas recenzijas presē un citos medijos.

Tabula “Krājuma komplektēšanas finansiālais nodrošinājums”:

	2021.	2022.	2023.
Pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai	3267	3142	3288
<i>t. sk. grāmatām</i>	2482	2385	2450
<i>t. sk. bērnu grāmatām</i>	642	561	993
<i>t. sk. periodiskajiem izdevumiem</i>	785	757	838
Finansējums krājumam uz 1 iedz. skaita pagastā, pilsētā, reģionā	4,56	4,38	4,79
Finansējums krājuma komplektēšanai kopā	3267	3142	3288

Pārskata periodā pašvaldības finansējums krājuma komplektēšanai bija pietiekošs, lai varētu plānot piekomplektēšanu un regulāri iepirkt grāmatas, abonēt preses izdevumus. Finansējums krājumam uz 1 iedzīvotāju apkalpes zonā ir 4,79 euro, salīdzinot ar 2022. gadu, par 0,41 euro lielāks. Pārskata periodā finansiālie līdzekļi tika rūpīgi plānoti, krājuma komplektēšanai

izmantoti tikai plānotie budžeta līdzekļi. Preses izdevumi 2024. gadam abonēti par 838 euro, tas ir vairāk kā 2022. gadā, jo, pēc iedzīvotāju pieprasījuma, tika abonēta arī “Vietējā Latgales Avīze”. Izdevumiem cenas pieaug un Rudzātos nav iespējams nopirkt atsevišķu avīzi, jo pasta vairs nav, tāpēc bibliotēka piedāvā “Dienu” – par notikumiem Latvijā un pasaulē un “Vietējo” – par novadu, Līvānu novada jaunumi lasāmi bezmaksas “Līvānu Novada Vēstīs”. Kopā pārskata periodā krājuma komplektēšanai no pašvaldības budžeta izlietoti 3288 euro. Pārskata periodā krājumu papildinājušas 106 nosaukumu grāmatas bērniem un pusaudžiem par 933 eiro, tas ir daudz, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, bet pārskata periodā tika izdots daudz interesantu un izzinošu grāmatu jaunākajam un vidējam skolas vecumam, arī bilžu grāmatas pirktas vairāk, jo bibliotēkā darbojas Pūcišu skola un jāpiedāvā grāmatas mazajiem lasītājiem, kuri lasa kopā ar vecākiem, bet vecāki seko grāmatu jaunumiem un gaida sērijas Kādēļ? Kāpēc? Kā tā? grāmatas, pieprasīta Skudriņa Kāpēcīte, kurai iznākusi jau 5. grāmata, lasīta Kika Mika. No slēgtās Jersikas bibliotēkas krājumu papildināja 14 izdevumi bērniem

Krājumā uz 31.12.2023. pavisam ir 8735 dokumenti, rekatalogizētie eksemplāri ir 3016, tas ir 35 % no kopējā skaita.

Krājuma pārbaude pārskata periodā nav notikusi.

Regulāri krājums tiek izvērtēts un norakstīti dokumenti, kas ir maz pieprasīti, saturā novecojuši, neatbilst bibliotēkas profilam, fiziski nolietoti. Grāmatas tiek komplektētas vienā eksemplārā, preses izdevumi tiek glabāti 4 gadus. Akreditācijas komisija norādīja, ka jāstrādā ar krājumu un jāatlasa agrākos gados izdotos izdevumus, maz pieprasītās grāmatas, bet vajag izmantot LNCB krājumu, tomēr jāņem vērā attālumi un ja, piemēram, skolā visa klase grib paņemt tautasdziesmu krājumu, izsniegtas tiek visas folkloras grāmatas, arī lielās “brūnās”, tāpēc vēl pētām, kurus izdevumus paturēt un ko norakstīt. Nodošanai uz LNCB krātuvi atlasīti Dreizera un Igo Kopotie raksti krievu valodā.

Tabula “Krājuma rādītāji”:

	2021.	2022.	2023.
Jaunieguvumi kopā	673	805	715
<i>t. sk. grāmatas</i>	358	386	287
<i>t. sk. latviešu daiļliteratūra</i>	156	155	122
<i>t. sk. bērniem</i>	117	158	120
Izslēgtie dokumenti	563	788	934
Krājuma kopskaits	8597	8614	8733
Grāmatu krājuma apgrozība	0,51	0,54	0,49
Periodisko izdevumu apgrozība	2,19	2,60	2,27

Kopējā krājuma apgrozība atskaites gadā bija 0,82, bet 2022. gadā – 0,92. Krājuma apgrozība ir mazāka - gan grāmatas, gan seriālizdevumi ir lasīti mazāk, jo bibliotēka objektīvu iemeslu dēļ (bibliotēkāres prombūtne) vairākus mēnešus bija slēgta sestdienās. Jaunieguvumu skaits ir mazāks par 11%, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, grāmatas bērniem un jauniešiem saņemts mērķprogrammā “Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”, krājumu papildināja arī projekts “Grāmatas publiskajām bibliotēkām” un Jersikas bibliotēkas krājuma grāmatas.

Latviešu daiļliteratūra ir 43% no kopējā jauno grāmatu skaita, bērniem adresētās grāmatas pārskata periodā ir 42% jaunieguvumiem, bērni un jaunieši ir 30% no visiem bibliotēkas lietotājiem.

Bērniem izsniegti pārskata periodā 723 izdevumi, bet pavisam bērnu grāmatas – 1195 eksemplāri. Bērnu grāmatu krājuma apgrozība ir 0,59, bet bērniem izsniegti 10% no visa grāmatu izsnieguma pārskata periodā, 2022. gadā – 13 %.

Bibliotēka pārskata periodā pieņēmusi fizisku personu dāvinājumus, kas tiek stingri izvērtēti un krājums papildināts ar pēdējos 5 gados izdotajiem izdevumiem, kas nav krājumā un ir fiziski labi saglabāti. Bez atlīdzības krājums papildināts par 43 eksemplāriem kopā par summu 73,60 eiro.

Pārskata periodā bez pašvaldības finansējuma bibliotēkas krājumā saņemti izdevumi :

Sākotnējā atzīšana – bezatlīdzības	43 eksemplāri	par EUR 74
Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija 2023	24 eks.	par EUR 232
Projekts “Grāmatas publiskajām bibliotēkām”.	14 eks.	par EUR 218
Saņemtas no Jersikas bibliotēkas krājuma	337 eks.	par EUR 1670

Kopējais finansējums krājuma komplektēšanai pārskata periodā bija 2951,20 eiro (2022. gadā -3461.39 eiro) tas ir uz 1 bibliotēkas lietotāju – EUR 6,53 (2022. gadā - 8,48), bet uz 1 iedzīvotāju – EUR 4,30 (2022. gadā – 4,83).

Jersikas bibliotēkai reorganizējoties (slēdzot), pārskata periodā Rudzātu bibliotēkā pie krājuma komplektēšanas pozīcijā “Nodošana uz citu fondu” tika saņemtas grāmatas 337 eksemplāri par summu 1669,59 eiro un 1 nošu izdevums par EUR 2,56. Lai BIS ALISE un statistikas pārskatos neveidotos matemātiska nesakritība, iepriekšminētais dokumentu skaits LDKK un Statistikas pārskatā tika pievienots jaunieguvumu sadaļā (rinda 3110).

Pārskata periodā no krājuma izslēgti 344 seriālizdevumi un 590 grāmatas un citi dokumenti.

Krājuma kustība 2023. gadā :

	Uz 01.01.2023.	Jaunieguvumi	Izslēgts	Uz 31.12.2023.
Pavisam	8614	1053	934	8733
Grāmatas	7064	624	583	7105
Seriālizdevumi	1471	426	344	1553
Audiovizuālie dokumenti	38		6	32
Kartogrāfiskie izdevumi	9			9
Nošizdevumi	25	1	1	25
Pārējie dokumenti	6	2		8
Elektroniskie resursi	1			1
Bērnu grāmatas	2074	138	176	2036

Datubāzes.

Bibliotēkā lietotājiem bez maksas pieejamas abonētās datu bāzes www.letonika.lv un Lursoft Laikrakstu bibliotēka www.news.lv.

Letonikas datubāze tiek izmantota uzziņu sniegšanai, lietotāji izmanto uzziņu un tulkošanas sistēmu, informācija atrodama enciklopēdijās, vārdnīcās, ir attēlu, audioierakstu un video kolekcijas. Skolēni un studenti izmanto latviešu literatūras bibliotēku, kur pieejami pilnteksta literārie darbi. Rudzātu bibliotēka lietotājiem kā klientiem Letonikas resursi ir pieejami arī no mājām, saņemot bibliotēkā pieslēgšanās datus.

Laikrakstu bibliotēka datubāzē www.news.lv, ir aktuāla bibliotēka novadpētniecības darbā, regulāri pārskatot reģionālo presi, tiek izkopēti raksti par novadu no “Latgales Laiks”, “Vietējā” un citiem laikrakstiem, kas nav bibliotēkas krājumā. Lietotājiem ir iespēja lasīt visus Laikrakstu bibliotēkas izdevumus, diemžēl datubāze tiek maz izmantota.

Bibliotēka datu bāzes neveido.

Tabula “Bibliotēkā pieejamo datubāzu izmantojums”:

Dabubāze	2021.	2022.	2023.
Letonika			
skatījumi	312	564	602
piekļuves sesiju skaits	135	129	151
lejuplāžu skaits			
News			
skatījumi			
piekļuves sesiju skaits			59
lejuplāžu skaits	374	648	366
3TD			5

E-grāmatu bibliotēka www.3td.lv pieejama jau dažus gadus, lai e-grāmatas lasītu, jābūt autorizētam bibliotēkas lietotājam. Bibliotēka informē klientus par šo pakalpojumu, izsniegti e-kataloga lietotājevārdi un paroles, bet lasītāji laukos tomēr labāk vēlas lasīt drukāto grāmatu. Lietotājus individuāli konsultējam un apmācām e-bibliotēkas izmantošanā, bet lielas atsaucības nav. Studenti reģistrējas mācību iestāžu bibliotēkās, bet pusaudži vispār maz lasa, tāpēc, iespējams, www.3td.lv nav ļoti daudz izmantota, vidējā paaudze tehnoloģijas izmanto mazāk. Bibliotēkā, lai palīdzētu lietotājam iepazīt e-bibliotēku, ir pieejami bukleti “Vai tu jau lasi e-grāmatas?”, piedāvājam tos apmeklētājiem, lai veicinātu interesi par grāmatu pieejamību. Diemžēl daudzi lietotāji atzīst, ka 3td grāmatu bibliotēkai ir sarežģīti pieslēgties, vajadzīgi bibliotēkā izsniegti autorizācijas dati, lietotājs nevar būt parādnieks, sarežģītas un bieži maināmas paroles. Mums, bibliotekāriem, pieslēgties nav problēmu, bet cilvēki, kuri ikdienā neizmanto IT, izvēlas lasīšanai grāmatu papīra formātā. Lasītāji vēlētos, lai 3td būtu pieejamas audio grāmatas, kā paši saka, izvēlētos vieglāko “lasīšanas” veidu.

Pārskata periodā lietotājiem tika piedāvātas informatīvas lapas par datubāzu izmantošanu, arī pie datoriem pieejama šī informācija. Informācija par datubāzēm atrodama arī bibliotēkas informatīvajā bukletā sadaļā “Bibliotēka piedāvā”. Datubāzes popularizētas un lietotāji konsultēti par to izmantošanu arī digitālās nedēļas laikā.

Skolēniem par parādiem atgādina skolas bibliotēka, tiek izsniegtas atgādnēs parādniekiem un, nododot mācību grāmatas, pieprasīts atgriezt arī pagasta bibliotēkas grāmatas. Bibliotēkas sadarbojas un grāmatas var atstāt arī skolas bibliotēkā. Parādniekiem atgādinājumus uz e-pastu no BIS Alise sūta arī LNCB.

Pārskata periodā bibliotēkas krājums ir attīrīts, krājumā regulāri ienāk jaunieguvumi, daudz tiek lasīti žurnāli. Pēdējos gados bibliotēka vairāk izmanto rotējošo krājumu un iepirkts neliels skaits ārzemju daīlliteratūras grāmatu, bet vairāk tiek komplektēta latviešu oriģinālliteratūra, enciklopēdijas un izzinošā literatūra, grāmatas bērniem. Krājuma atklāšanai

tiek izlikta dažādas tematiskas izstādes, jaunieguvumiem ir atsevišķi plaukti gan pieaugušajiem, gan bērniem. Sociālajos tīklos regulāri informējam par jaunajām grāmatām, tiek gatavotas publikācijas par novadniekiem, aktīva ir bibliotēkas Facebook lapa.

7. Darbs ar bērniem un jauniešiem.

Bibliotēkas apkalpes mikrorajonā ir divas skolas, kur arī ir bibliotēkas. Rudzātu speciālās pamatskolas bibliotēka apkalpo bērnus ar īpašām vajadzībām, skola atrodas 3 km attālumā no pagasta bibliotēkas. Abās skolu bibliotēkās krājums ievadīts BIS Alise, lietotāju apkalpošana un krājuma komplektēšana ir automatizēta. Visu pagastā esošo bibliotēku krājums ir skatāms Līvānu reģiona e-kopkatalogā.

Pārskata gadā bibliotēkā reģistrēti 134 bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem, pagastā deklarēti – 112.

Bērnu lietotāju sastāvs bibliotēkā :

- Pirmsskolas vecuma bērni – 9;
- Sākumskolas vecuma bērni – 47;
- Pamatskolas vecuma – 36;
- Vidusskolas vecuma jaunieši – 30;
- Bērni ar īpašām vajadzībām – 12 (Rudzātu speciālā pamatskola).

Pārskata periodā mērķprogrammā “Pirmā tikšanās ar bibliotēku” jeb Grāmatu starts iesaistīti jauni lasītāji – pirmsskolas bērni, jo lasīšanas veicināšanai bibliotēkā “darbojas” Pūcīšu skola un tieši 4-5 gadīgie bērni spēles veidā tika iepazīstināti ar bibliotēku, kļuva par lasītājiem.

Bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem bibliotēkā:

Gads	Lietotāji	t.sk., bērni un jaunieši	% no kopējā lietotāju skaita
2023.	452	134	30%
2022.	408	127	31%
2021.	366	125	34%

Bērni un jaunieši vecumā līdz 18 gadiem ir 30 % no visiem bibliotēkas lietotājiem, pie tam, lasītāju ir vairāk kā pagastā deklarēto bērnu, jo skolās mācās audzēkņi no Līvānu novada un citām pašvaldībām. Procentuāli bērnu un jauniešu pārskata periodā ir mazāks, jo palielinājies kopējais lietotāju skaits – pieaugušie.

Bērni vecumā līdz 16 gadiem netika uzskaitīti, bet ja vidusskolas vecumā ir 30 lietotāji (arī no citām vidusskolām), tad 16 gadīgie ir apmēram 104 bibliotēkas lietotāji. Bibliotēku apmeklē Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma Preiļu audzēkņi, Daugavpils mūzikas vidusskolas un Jēkabpils 3. vidusskolas audzēkņi.

Apmeklējumi – bērni un jaunieši:

Gads	Apmeklējumi pavisam	t.sk., bērni un jaunieši	% no kopējiem apmeklējumiem
2023.	4354	723	17%
2022.	3919	792	20%
2021.	3339	634	20%

Pārskata periodā bērni un jaunieši ir apmeklējuši bibliotēku nedaudz mazāk, bet kopējais apmeklējumu skaits pieaudzis, tāpēc procentuāli bērnu un jauniešu apmeklējums ir mazāks, salīdzinot ar iepriekšējo gadu. Vidējais apmeklējums pārskata periodā ir 5,4, salīdzinot ar iepriekšējo gadu tas ir par 0,6 apmeklējumiem mazāk. Sarunās ar vecākiem un skolotājiem, noskaidrojām, ka aktīvākie bērni un jaunieši ir ļoti noslogoti – apmeklē mūzikas un mākslas, sporta skolas Līvānos un Preiļos, darbojas skolas pašpārvaldē, organizē pasākumus skolā, piedalās projektos, interešu pulciņos. Rudzātu vidusskolā vienmēr bijis iecienīts tūrisms, daudzi skolēni darbojas jaunsardzē. Lasot ziņas Facebook, redzams, ka arī skolā notiek daudz interesantu izglītojošu pasākumu, ir Skolas somas pasākumi, un bibliotēkai grūti atrast laiku, lai noteiktā dienā un laikā piesaistītu bērnus un jauniešus pasākumiem. Sadarbojoties ar skolas bibliotēku un klašu audzinātājiem, plānojam BJŽ un Grāmatu starta aktivitātes, Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas lasījumus, Nacionālo skaļās lasīšanas sacensību, piedāvājam sadarbību, dalām pienākumus. Piemēram, Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas lasījumu tekstus un arī sveču gaismu “nodrošina” bibliotēka, bet skola – auditoriju, skaļās lasīšanas sacensības dalībniekiem grāmatas, diplomus un balviņas sarūpējam mēs, bet lasīšanas dienu un laiku, zinot citas norises skolā, saskaņo skolas bibliotēka. Jāņem vērā arī tas, ka skolēnu autobuss kursē noteiktā laikā un attālāk dzīvojošie skolēni aizbrauc uz mājām, bet daudzus vecāki ved uz pilsētu – dejas, futbols, basketbols, kīkbokss, orķestris, Bērnu un jauniešu centrs, baseins, pat skolā nav daudz interešu izglītības pulciņu, jo trūkst dalībnieku skaita.

Bērniem un jauniešiem atskaitei gadā izsniegti 887 izdevumi (11,1 % no kopskaita), tas ir vidēji 6,6 grāmatas vienam lietotājam, 2022. gadā – 7 izdevumi. Statistika parāda, ka pārskata periodā pavisam izsniegtas 1193 bērnu grāmatas – 15 % no kopējā izsnieguma. Grāmatas bērniem lasīšanai izņem arī vecāki, īpaši pirmsskolas vecuma bērniem, bet mazuļiem lasīšana ir arī grāmatas skatīšanās, ilustrācijas liek domāt par to, kas grāmatā stāstīts, rodas jautājumi un kopīga lasīšana ar vecākiem, kas arī ir lasīšanas veicināšanas mērķprogrammu mērķis.

Jaunieguvumu skaits bērniem pārskata periodā bija 138, tas ir, 22% no kopējā jauno grāmatu skaita. Komplektējot krājumu un izvērtējot krājuma procentuālo sastāvu, bērnu un jauniešu literatūra tiek iegādāta pietiekošā skaitā.

Periodiskos izdevumus bērniem vairāk abonē skolas bibliotēka, bet pagasta bibliotēkā bija 2 nosaukumu žurnāli : “Super” un “Rūķītis”, šos žurnālus var izmantot nodarbībām ar bērniem – nokopējam uzdevumus, ko bērni izpilda, zīmējumu lapas krāsošanai. 2024. gadam abonēti tie paši 2 žurnāli bērniem, tomēr bērnu žurnālus labāk būtu iegādāties mājās, jo bērniem lielāka interese darboties žurnāla lappusēs nevis kopētajās lapās. Pēc vajadzības uzdevumus bērniem var atrast un izkopēt internetā.

Bibliotēkas krājumā uz 31.12.2023. ir 2036 izdevumi bērniem, tas ir 27% no kopējā grāmatu skaita un 23% no visa bibliotēkas krājuma. Salīdzinot ar lietotāju skaitu, bērnu literatūras krājumu būtu vēl nedaudz jāpalielina, bet, izvērtējot izsniegumu, pieprasījums ir mazāks nekā bibliotēka piedāvā, jo jaunu bērnu grāmatu ir daudz. Mazāk veiksmīgi izdodas iesaistīt lasīšanā pusaudžus, arī viedierīču lietošana ietekmē interesi par lasīšanu, problēma ir arī lasītprātība.

Bērniem uzziņas tiek sniegtas pēc pieprasījuma, parasti skolas uzdevumu izpildei – tās ir faktu uzziņas, tematiskās uzziņas, meklēti materiāli par rakstnieku, komponistu dzīvi, meklēts repertuārs dziesmu, dzejas, skatuves runas konkursiem. Vidusskolēni nāk ar pieprasījumiem, izstrādājot zinātniski pētnieciskos darbus. Tēmas darbiem zināmas vismaz pusgadu iepriekš, tas ir pietiekošs laiks, lai atlasītu bibliotēkā literatūru pēc temata, pasūtītu SBA no citām bibliotēkām, sameklētu rakstus presē. Izsniegti Letonikas pieejas dati, stāstīts par Lursoft Laikrakstu bibliotēku. Skolēni meklē arī iespēju, kā ātrāk izlasīt grāmatu un izmanto Letonikas audio ierakstus.

Bērniem mājām atrast vajadzīgo grāmatu, viņi iepazīstināti ar e-kataloga izmantošanu, krājuma izvietojumu plauktos, tomēr biežāk bērni vēlas, lai bibliotekārs palīdz atrast vajadzīgos materiālus.

Digitālās nedēļas laikā bērni un jaunieši tika aicināti attālināti piedalīties tiešsaistes pasākumos, kas pieejami interneta vidē. Pēdējā laikā pieprasīts pakalpojums jauniešiem ir arī e-paraksts.

Bibliotēka veic papildus pienākumus – pašvaldības klientu apkalpošanas centra funkcijas, tas arī prasa papildus laiku un pasākumu organizēšanai laika atliek mazāk.

Bibliotēka iesaistās trijās valsts mērķprogrammās. “Grāmatu starta” mērķis ir iepazīstināt bērnus un vecākus ar bibliotēku, grāmatām, iedrošināt apmeklēt bibliotēku, parādīt, ko var darīt bibliotēkā. Pārskata periodā mērķprogrammā piedalījās 6 bērni, arī 2023. gadā bibliotēka pieteicās Grāmatu startam, apzināti 4-gadīgie bērni, Pūcišu skolas nodarbības plānojas 2024. gadā.

Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas 2022. gada noslēguma pasākums pārskata periodā notika Rudzātu saietā namā, jo bija daudz žūrijas ekspertu un bērniem bija solīta “ballīte”. Vispirms gan bija uzdevumi, pārbaudījumi, iespēja parādīt zināšanas par izlasīto, darboties radoši. Un pēc tam – kļiņģeris.

Valstī notiek “Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība”, kurā piedalās 5. klases skolēni. Lai izvēlētos grāmatas fragmentu lasīšanai, notiek intensīva grāmatu atlase, pārskatot jau izlasītās un lasot jaunas grāmatas. Arī pārskata periodā, sadarbībā ar Rudzātu vidusskolas bibliotēku, notika skaļās lasīšanas 1. kārtā – savā skolā, bet sacensības 2. kārtu organizē LNCB Bērnu nodaļa.

Ziemeļvalstu bibliotēku nedēļas laikā notika rīta lasījums bērniem Lindgrēnes “Lenennbergas Emīla jaunie piedzīvojumi” (kopēts materiāls no <https://nordisklitteratur.org/lv/>), jo šī jaunā grāmata iegādāta jau pēc pasākuma, bet lasīšanai paņemt varēja citas grāmatas par Emīlu. Bērni skatījās fragmentus no latviešu filmas par Emīlu, rakstīja vēstules Emīlam un arī sveica dzimšanas dienā.

Rudzātu speciālās pamatskolas bērni, kā katru rudeni, bija ekskursijā uz bibliotēku, te bija izvēlēta atpūtas pieturvieta pārgājienā “Zelta rudens”. Bērni labprāt ciemojas bibliotēkā – skatās grāmatas, spēlē galda spēles, rotaļājas ar mantām, darbojas pie datora.

Sadarbība ar izglītības iestādēm ir laba, arī “Kompetenču pieeju mācību saturā (Skola2030)” ietvaros. Bibliotekāri, sadarbojoties ar pedagogiem, sapratuši, kā bibliotēka var palīdzēt bērniem un skolotājiem apgūt mācību saturu. Katra aktivitāte veicina bērnu interesi par grāmatu, lasīšanu, radošās darbnīcas attīsta bērnu iztēli un pirkstiņu veiklību, spēju sadarboties, bērni var bibliotēkā zīmēt, likt puzles, lego, spēlēt cirku, riču-raču. Skolotāji tiek informēti par jaunāko literatūru, bibliotēka iegādājas pedagoģijas, psiholoģijas grāmatas, popularizē Lasītavas krājumu www.letonika.lv, 3td iespējas, bibliotēka palīdz atlasīt literatūru par dažādām tēmām, krāj un sistematizē novadpētniecības materiālus par skolu un personālijām, pieprasa vajadzīgās grāmatas SBA, kuras nepieciešamas padziļināto kursu apguvei vai gatavojoties mācību olimpiādēm. Sadarbojoties ar Rudzātu vidusskolas bibliotēku, kopīgi notiek Skaļās lasīšanas konkurss, Bērnu, jauniešu un vecāku žūrijas aktivitātes. Pirmsskolas skolotājas atbalsta mērķprogrammas “Grāmatu starts” aktivitātes.

Pārskata periodā bibliotēkā mainījās darbinieki, notika gatavošanās bibliotēkas akreditācijai, tāpēc bērniem bija mazāk aktivitāšu.

Bibliotēkā ciemojas Rudzātu vidusskolas skolēni - loto spēlējot, iepazīta arī dzīvnieku pasaule. Bet Rudzātu speciālās pamatskolas audzēkņi labi jūtas bērnu stūrītī.

Ziemassvētku laikā bibliotēkā bija skolēnu veidoto stilizēto Adventes vainagu izstāde, bet eglīte no grāmatām ir lasītājas ideja, kuru pati realizēja, izmantojot bibliotēkas krājuma zaļo krāsu.

Skolu bibliotekāriem tiek sniegta metodiskā palīdzība pēc vajadzības BIS Alise izmantošanā, atskaišu izguvē, kļūdainu ierakstu izlabošanā, datu ievadišanu Kultūrkartē.

Sadarbojoties ar pašvaldību, izbraukumam uz skaļās lasīšanas 2. kārtu tika nodrošināts pašvaldības transports. Pēc vajadzības pasākumos tiek izmantota skaņošanas tehnika, ja vajadzīgs mikrofons skaļajai lasīšanai, to nodrošina Saieta nams. Pārskata periodā profesionālā pilnveide darbā ar bērniem bija pieredzes brauciens pie kolēģiem Pļaviņu bibliotēkā, kur ir jaunas un moderni telpas, daudz domāts par bērnu un jauniešu vajadzībām un komfortu, kas prasa arī lielus finansiālus līdzekļus.

Darbinieki profesionāli pilnveidojas arī strādājot ar bērniem, mācāmies no kolēģu pieredzes, piedalāmies semināros – par skaļās lasīšanas sacensību organizēšanu, BJŽ noslēguma pasākums skatīts tiešsaistē, uzklausi vērtējumi par grāmatām. Piedalījāmies tiešsaistes seminārā “Medijpratība bibliotēkās 4 līdz 7 gadus veciem bērniem”, noklausījies vebināru “Darbs ar jaunatni pašvaldībā: izaicinājumi, sadarbība, nacionālā un starptautiskā pieredze”. Neatrisināmu problēmu darbā ar bērniem un jauniešiem nav, bibliotēkas iekārtojums ir bērniem draudzīgs, var spēlēt, lasīt, pusaudži izmanto klusos stūrītus, kur ērtajos sēžamaisos pēc skolas risina sarunas, sērfo internetā, diemžēl maz čaklu grāmatu lasītāju, lai gan grāmatu piedāvājums ir interesants. Dažreiz vidusskolēni pieprasa grāmatas angļu valodā, to skaits gan ir mazs, bet arī pieprasījums nav tik liels, lai komplektētu vairāk grāmatu svešvalodās.

Materiālā un tehniskā stāvokļa vērtējums darbā ar bērniem skat. pārskata 3. punktā

8. Novadpētniecība.

Bibliotēka veic pagasta dzīves izpēti un dokumentēšanu, novadpētniecība ir svarīgs darba virziens. Bibliotēkā ir izveidotas tematiskās mapes, grāmatas par novadu un novadniekiem ir izvietotas atsevišķā plauktā. Krājums nav liels, bet tas regulāri papildinās, pievienoti jauni materiāli, arī pilnteksti datu bāzē “Līvānu novads”. Regulāri skatīti pieejamie preses izdevumu raksti, vairāk reģionālā prese www.news.lv, arī LNB Digitālajā bibliotēkā tiek meklēta informācija par personām, kuras saistītas ar Rudzātiem. Novadpētniecības materiāli sakārtoti tematiskajās mapēs. Lielu darbu, papildinot Līvānu novada datu bāzi, veic LNCB, pārskata perioda beigās “Līvānu novads” par Rudzātiem atrodami 2283 raksti, iepriekšējā gadā bija 2248. Regulāri tiek veidoti jaunāko žurnālu un avīžrakstu apraksti, meklējot avotos ziņas par bibliotēkas vēsturi, tiek atrasti fakti par Rudzātu pagastu dažādos laikos, lai tas ir kaut viens teikums, kur minēts kāds notikums, raksts tiek izdrukāts, jo par 20. - 60. gadiem ziņu nav daudz.

Pēdējos gados īpaša vērība bija veltīta bibliotēkas vēstures pētīšanai, pārskatītas mapes, saglabātās atskaites, dokumenti, informācija sakārtota hronoloģiskā secībā, atlasītie svarīgākie dati, pievienotas fotogrāfijas. Bibliotēkas vēstures pētīšana turpinās, pārskata periodā sagatavotas publikācijas sociālajā tīklā Facebook par bibliotēkas 100-gadi, novadpētniecības materiāli par bibliotēku eksponēti izstādēs.

Bibliotēka krāj materiālus, bet pētniecisko darbu neveic.

Bibliotēkā ir pastāvīgā izstāde “Rudzāti un rudzātieši”, regulāri mainīti eksponētie materiāli, tika veidotas nelielas virtuālas izstādes par novadniekiem, fotogrāfijas papildina albūmus,

bet jātūrpina veidot vēsturisku fotogrāfiju apraksti. Ir daudz digitālo fotogrāfiju, bet to krājums joprojām nav sakārtots. Kursos ieteikts “ikdienas” fotogrāfijas kārtot hronoloģiskā vai tematiskā secībā, bet tas ir laikietilpīgs darbs un atkal atlikts uz nākošo gadu.

Pārskata periodā izstāde bija veltīta Jānim Mauliņam, kuram bija 90. atceres diena. Kopā ar Annu Mauliņu rakstnieks vairākkārt dzīves laikā apmeklējis Rudzātus, minējis Rudzātus arī savos darbos.

“Basketbola veids 3x3” – izstāde, kas parāda sabiedrības iesaisti projektos, šoreiz par vārienīgajiem basketbola laukuma ierīkošanas darbiem.

Augustā – Pasaules fotogrāfijas diena. Pateicoties fotogrāfijai, ir iespēja ieskatīties bibliotēkas darbībā daudzu gadu garumā. Izstāde “No idejas līdz rezultātam” atspoguļo bibliotēkas pasākumus, gatavošanās procesu.

Lielākais notikums pārskata periodā bija novadnieka Dāvida Rubena dzejas grāmatas iznākšana. Autors vēlējās grāmatas atvēršanas svētkus sarīkot dzimtajos Rudzātos, bibliotēkā “starp plauktiem”. Tā bija kā dāvana iedzīvotājiem, jo Dāvids pats bija veicis lielu organizatorisko darbu, pieaicinot žurnālisti Egitu Terēzi Jonāni, televīziju, brāli akordeonistu un sacēpis cienastam vafeles ar pildījumu, kā pats teica, “protu rakstīt un cept vafeles”. Dāvida Rubena grāmata “Tā pil laiks” ir pieprasīta, bibliotēkā bija iespēja izdevumu iegādāties. Par šo darbu Dāvids tika izvirzīts un saņēma Līvānu novada Pagodināšanas rakstu Valsts svētku pasākumā Rudzātu pagastā.

Jaunais dzejnieks Dāvids Rubens un topošā māksliniece Evelīna Tillere satikās Vītolu fondā, jo viņus vienoja kopīga ideja – izdot dzejas krājumu “Tā pil laiks”

(<https://replay.lsm.lv/lv/ieraksts/ltv/293940/iznak-divu-jauniesu-dzejas-krajums-ta-pil-laiks>)

Kā notikumu jāpiemin Rudzātu vidusskolas absolventu dibināto stipendijas savas dzimtās skolas audzēkņu atbalstam ar mērķi “Veicināt skolēnu izaugsmi, vēlmi iegūt augstvērtīgas zināšanas, celt savu intelektuālo līmeni, rosināt skolēnu radošo darbību gan ikdienas mācību procesā, gan piedaloties olimpiādēs, konkursos un citās sabiedriskajās aktivitātēs”.

(Rudzātu vidusskolas absolventu stipendijas nolikums, publicēts

https://www.vitolufonds.lv/assets/files/24/Nolikums_2024.pdf).

9. Projekti.

No 2003. gada bibliotēka iesaistās lasīšanas veicināšanas mērķprogrammā „Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija”. Dalība žūrijā veicina lasīšanu, kolekcijā iekļautas labākās bērnu grāmatas. Projektā iesaistīta arī Rudzātu vidusskolas bibliotēka.

Lasīšanas veicināšanas mērķprogramma 4-gadīgiem bērniem “Grāmatu starts” aicina uz pirmo tikšanos ar grāmatām bibliotēkā.

Bibliotēka bija iesaistīta arī projektā par jaunu Valsts un pašvaldības vienoto klientu apkalpošanas centru (VPVKAC) izveidi pagastos. Projektu vadīja pašvaldības Plānošanas un attīstības nodaļa, ar bibliotēku tika saskaņota telpu iekārtošana, mēbeļu un aprīkojuma iegāde. Bibliotēka VPVKAC vajadzībām saņēma mēbeles – 2 datorgaldus, plauktu, krēslu apmeklētājiem un krēslu klientiem, datortehniku, laminatoru, papīra smalcinātāju, telefonu. Projektu finansēja pašvaldība un VARAM ministrija. Projekts uzlaboja arī bibliotēkas materiālo nodrošinājumu, jo, sniedzot pakalpojumus iedzīvotājiem, tiks izmantota mūsdienīga tehnika, būs iespēja saslēgties ar valsts iestādēm tiešsaistē, saņemt individuālas

konsultācijas, iespējams ieskenēt dokumentu un aizsūtīt uz noteiktu e-pastu, jauns ir arī tas, ka, piemēram, sertifikātu vai kādu citu dokumentu var izdrukāt krāsainu, jo jaunā ir krāsu iekārta, arī laminēšanas pakalpojums ir pieejams. Papīra smalcinātājs ļauj klienta klātbūtnē iznīcināt nederīgas “lapas”, kas satur personas datus vai citu privātu informāciju.

Tabula “Projektu apkopojums”:

Projekta nosaukums	Finansētājs	Finansējuma apjoms	Projekta apraksts (t. sk. īstenošanas laika periods, rezultāti, īss kopsavilkums)	Atbalstīts/ neatbalstīts
Bērnu, jauniešu un vecāku žūrija	LNB	EUR 232.38	Saņemtas visas kolekcijas grāmatas 1 eksemplārā. Grāmatu lasīšana uzsākta vasarā.	atbalstīts
Grāmatu starts	LNB Atbalsta biedrība	EUR 125.00	Mērķprogramma pirmsskolas vecuma bērniem, lai veicinātu lasītprasmi. Programmas simbols ir zinātkārais Pūculēns. Līdzekļi paredzēti dāvanai katram bērnam (5) – mugursoma, mīļlietiņa, lasāmgrāmata, buklets vecākiem.	Atbalstīts, 50% - pašvaldības līdzfinansējums – 50 euro, līdzekļi ieplānoti bija bibliotēkas budžetā
VPVKAC bibliotēkā (atrodas bibliotēkā, bet inventārs un pamatlīdzekļi nodrošina KAC darbību).	VARAM, pašvaldība	EUR 1048.00 EUR 1933,58 EUR 1764,33 EUR 326,70 EUR 443,73 EUR 116,29 EUR 116,52 EUR 492,06	Galdi, plaukts. Kopētājs TRIUMPH-ADLER. 2 datori Capital ar programmatūru. 3 monitori Samsung. 2 UPS, 2 austiņas, 2 skaļruņi, 2 kameras datoram. Laminators. Papīra smalcinātājs. 2 krēsli – darbiniekam un klientam.	Atbalstīts - Projektu iesniedza Plānošanas un attīstības nodaļa

Iesaistīšanās mērķprogrammās veicina bibliotēkas aktivitātes darbā ar bērniem. Ir noteikumi, lai piedalītos programmās un bibliotēka plāno darbu, lai veicinātu bērnu un jauniešu interesi par grāmatu un lasīšanu, ne tikai internetu. Arī vecāki aicināti piedalīties lasīšanā un būt par ekspertiem, bet iesaistīt viņus ir ļoti grūti.

Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība notiek arī Rudzātos, šajā mērķprogrammā finansējums netiek gūts, bet 5. klases skolēni gatavo fragmentus no grāmatām skaļai lasīšanai. Arī šī sacensība veicina lasīšanu, jo grāmatas tiek lasītas, skatītas, līdz atrasts piemērots fragments lasīšanai konkursā. Uz otro kārtu tiek izvirzīts viens dalībnieks – 1. kārtas labākais lasītājs, kuru nosaka žūrija. Reģiona kārtu koordinē LNCB Bērnu nodaļa.

Krājumu papildināja arī bezatlīdzības izdevumi, ko bibliotēka saņēma projektā “Grāmatas publiskajām bibliotēkām” – 14 eksemplāri par summu 218,18 euro.

10. Publicitāte.

Bibliotēkai ir logo, ko izmantojam, lai veicinātu bibliotēkas atpazīstamību sabiedrībā. Vienotā stilā noformēts informācijas stends, bibliotēkas darba laika izkārtne ārpusē, sociālajos tīklos bibliotēkas logo tiek izmantots kā titulbilde.

Pārskata periodā bibliotēka izvietoja informāciju pie bibliotēkas ieejas par pašvaldības pakalpojumu veikšanu, kā arī sociālajos tīklos, arī “Līvānu Novada Vēstis” ir informējušas iedzīvotājus par jaunākajām aktualitātēm novada bibliotēkās. Līvānu NCB ir sava mājas lapa, arī par Rudzātu filiālbibliotēku informācija ir atrodama

<http://www.livanub.lv/modules.php?name=Content&pa=showpage&pid=225>

Pamatinformācija par bibliotēku atrodama arī Līvānu novada mājas lapā www.livani.lv sadaļā Nozares - <http://livani.lv/page/418#rudzatub>.

Bibliotēkai ir lapa sociālajā tīklā <https://www.facebook.com/rudzatubiblioteka/>, bet <https://www.draugiem.lv/rudzatubiblioteka/> pārskata periodā bibliotēka nepublicēja ierakstus. Tie ir bibliotekāra personīgie profili, pie kā izveidotas lapas “Rudzātu bibliotēka”. Sociālajos tīklos tiek publicēta informācija par jaunieguvumiem bibliotēkā, pasākumiem, bibliotēka dalās lapā ar informāciju no Rudzātu skolu lapām, par pasākumiem, kuros piedalās pagasta iedzīvotāji. Lietotāju atsaucību gūst jauno grāmatu popularizēšana sociālajos tīklos, arī foto par pasākumiem, ievērojam likumdošanu, publicējot fotogrāfijas. Emuārus bibliotekārs neraksta, Instagram un citus jaunākos sociālos medijus nepārzina tādā apjomā, lai varētu izmantot bibliotēkas popularizēšanā. Ja nav tehniskā nodrošinājuma un zināšanu, lai izveidotu kvalitatīvu ierakstu, manuprāt, labāk netērēt laiku un neeksperimentēt, bet veidot saturu un to publicēt medijos, ko labāk pārzinām. Bibliotēka plāno turpmāk vairāk uzmanības pievērst draugiem.lv, jo laukos tomēr vajadzētu uzrunāt vidējo un vecāko paaudzi, jo arī šo vietni cilvēki skatās. Facebook vietnē pārskata periodā publicētas 103 satura vienības, jauno grāmatu izstādes, piemiņas izstādes par Jāni Mauliņu, Imantu Ziedoni, jubilejas izstādes Uldim Dumpim, Inesei Zanderei.

Pārskata periodā izstādes izlikta, pārskatot bibliotēku kalendāru un krājumu. Popularizēti izdevumi par latviešu tradīcijām, rokdarbiem, mājsaimniecību un lauksaimniecību. Izstādes bija veltītas literātu, novadnieku, ievērojamu cilvēku jubilejām un atceres dienām. Izstāžu izdevumi tiek eksponēti, izmantojot izstāžu plauktus, brīvās vietas krājuma plauktos, kā arī speciāli tam paredzētajos plauktiņos grāmatplauktu galā, dažreiz materiāli tiek izvietoti arī uz galdiem.

Pārskata periodā Rudzātos bija iespēja iepazīties ar Lienes Kābeles darbiem - ceļojošo izstādi “Grāmatu otrā dzīve” piedāvāja Ogres centrālā bibliotēka.

Rudzātu saieta namā pārskata periodā notika vairāki koncerti, ko organizēja Līvānu kultūras centrs. Gaidot šos pasākumus, bibliotēka organizēja izstādes, lai informētu iedzīvotājus par tikšanās iespēju ar Daini Skuteli, bet Intars Rešetins programmā “Satikšanās” runāja par I. Ziedoni un bibliotēka popularizēja jaunāko grāmatu par dzejnieku.

Latvijas Republikas proklamēšanas dienas pasākumā bija tikšanās ar dziedošo aktieri Jāni Paukštello, bibliotēka palūdza grāmatas “Tintē, bet balts” autoram autogrāfu un dāvināja blociņu ar uzrakstu Rudzātu bibliotēka.

Pēc iedzīvotāju ierosinājuma notika seminārs par komposta veidošanu. Pasākums notika sestdienā un bibliotēka bija “tehniskais” sadarbības partneris – vajadzīgi bija pagarinātāji, galdi, apmeklētāju bērni laiku pavadīja bibliotēkā bērnu stūrītī krāsojot un rotaļājoties. Bibliotēkā notika tikšanās ar Solvitu Mertenu, kura stāstīja par aļojes dziednieciskajām īpašībām. Gribējām dalīties ar pagastā augošo aļoju, bet izrādās, tā nav aļoja Vera un ir mazvērtīga ārstniecība. Piedāvājums – iegādāties preparātus pie izplatītāja.

Latviešu grāmatas 500-gadei veltītas plauktu izstādes, lai pievērstu lietotāju uzmanību vecākajiem latviešu iespiestajiem izdevumiem, kas ir bibliotēkas krājumā.

Sociālajos tīklos bibliotēka informē par pasākumiem, radošajām darbnīcām, sveicam svētkos iedzīvotājus.

Tabula “Sociālo tīklu saturvienību skaits”

	Saturvienību skaits
	2023
Facebook	103
Instagram	-
TikTok	-
YouTube	-
Twitter	-

Oriģinālie plakāti – Bērnu žūrija un Nacionālā skaļās lasīšanas sacensība – izvietoti pie bērnu krājuma.

Pastāvīga bibliotēkā ir izstāde “Jaunās grāmatas” pieaugušajiem un bērniem.

Digitālajā nedēļā bibliotēka konsultēja par e-pakalpojumu izmantošanu.

Pārskata periodā notika mazāk publicitātes pasākumu, jo mainījās darbinieki, akreditācijai gatavošanās bija laikā, kad vadītāja strādāja viena, septembrī saņemts pašvaldības rīkojums par atsevišķu eksemplāru inventarizācijas veikšanu Rudzātu vidusskolas bibliotēkā, vēlāk sākās VPVKAC projekta realizācijas beigu posms – telpu pārkārtošana, materiālo vērtību saņemšana, mēbeļu skrūvēšana, datortehnikas lietošanas apgūšana, arī jau notika pirmās mācības jaunajiem KACu speciālistiem. Problēma bija saspringtais laiks, bet risinājums – sadalīt laiku un resursus, lai spētu laikā veikt neatliekamos darbus un censties pareizi noteikt prioritātes.

11. Sadarbības tīkla raksturojums.

Pārskata periodā sadarbojamies ar Rudzātu skolām, piedaloties kopīgajos projektos ar Rudzātu vidusskolas bibliotēku, Rudzātu speciālās pamatskolas skolēni nāk iepazīties ar bibliotēku, sadarbojamies ar pirmsskolas grupu, notiek grāmatu skaļā lasīšana, saskaņojot pasākuma laiku ar audzinātājiem. Sadarbojamies ar saietu namu, pašdarbības kolektīviem, pasākumiem saietu namā pēc pieprasījuma tiek atlasīti materiāli pasākumiem, Svecīšu vakariem, iegādāti vai SBA kārtā pasūtīti dzejoļu un dziesmu krājumi, piedalāmies pasākumos.

Līvānu novada kultūras centra organizētais Ziemassvētku vecīša pasts bija saistīts arī ar bibliotēku, kā sadarbības partneri “pieņēmām” bērnu vēstules, jo pasta kaste atradās bibliotēkā, bet rūķi egles zarā ir bērnu darināti, apskatāmi kā izstādes eksponāti.

Atskaitei gadā sadarbojamies ar biedrību “Baltā māja”, bibliotēkā decembrī (2022.) – janvārī bija skatāma “Baltās mājas” ceļojošā izstāde “Atkal papīrs”.

Pārvalde seko ugunsdzēsamo aparātu pārbaudei un derīguma termiņiem arī bibliotēkas telpās, kā arī pārbauda ugunsdrošību un signalizāciju, grāmatas un dokumentus uz LNCB un novada pašvaldību aizved un atved pagasta pārvalde. Arī, gatavojoties bibliotēkas akreditācijai, pārvalde, vienojoties ar pašvaldības Nekustamo īpašumu un vides pārvaldības nodaļu, pieteica un uzstādīja pagasta centrā norādi par bibliotēkas atrašanās vietu. Vētras

laikā tika bojāts bibliotēkas jumts, norautas apmales, arī šo bojājumus novērsa pārvalde – pagasta komunālās saimniecības darbinieki.

Laika gaitā bija nolietojies bibliotēkas ārpusē izkārtne logo. Gatavojoties akreditācijai, uzrakstu vajadzēja atjaunot un šādu iespēju atradām - SIA “Minox” Līvānos, piemeklējot krāsu toni, izgatavoja identisku uzlīmi un izkārtne atkal vizuāli pievilcīga.

Sadarbojamies ar nevalstiskajām organizācijām, iesaistoties projektu pieteikumu sagatavošanā.

Sadarbības tīklā ir LNCB, visas novada bibliotēkas, dalāmi pieredzē, lūdzam padomu, SBA kustība un kopīgs darbs novada iedzīvotāju apkalpošanas organizēšanā. LNCB organizēja profesionālās pieredzes apmaiņas braucienu pie kolēģiem.

Jaunās grāmatas pēc bibliotēkas pieprasījuma piegādā IK Virja, “Latvijas Grāmata”, iepirkas grāmatas tiek apgādā “Zvaigznes ABC” veikalā Preiļos.

Bibliotēkas intereses netiek ierobežotas, bet papildus darbam nākuši jauni pienākumi, pašvaldības klientu apkalpošanas centra funkcijas, konsultējamies par maksas termināļa lietošanu ar Wordline klientu apkalpošanas centru, iekasēto naudu nododam pašvaldības kasē, sagatavojam atskaites, pārdodam iedzīvotājiem marķētos atkritumu maisus, sniedzam atskaiti par izlietojumu Līvānu komunālajai saimniecībai, pieņemam maksu par kanalizācijas sūkņēšanu, veļas mazgāšanu, sniega tīrīšanu, sadarbojamies arī ar Rudzāta pagasta komunālo saimniecību, pieņemam no iedzīvotājiem skaitītāju rādījumus par patērēto ūdeni. Bibliotēka pēc vienošanās ar komunālo pakalpojumu saņēmējiem, e-pastā saņem no grāmatvedības iedzīvotāju rēķinus, kuriem nav sava e-pasta. Rēķinu izdrukājam, bibliotēkā arī notiek apmaksa. Pašvaldība pārskata periodā bija organizējusi apmācības par pamatlīdzekļu uzskaiti un norakstīšanu, bija arī video apmācības par programmas VismaHop lietošanu.

Pārrobežu un starptautisku sadarbību filiālbibliotēka nepraktizē.

Bibliotēkā nejauši sāka veidoties dažādu pūcīšu kolekcija, to ievēroja arī apmeklētāji un pārskata periodā bibliotēkā “ielidoja” divas pūcītes – magnētiņš, kas atvests no Itālijas ceļojuma tieši bibliotēkai un liela pūcīte, kura iederas bērnu stūrītī, jo lasītāja ievērojusi, ka bērniem nav savas pūcītes un to dāvināja.

2024. gada janvārī

LNCB Rudzātu bibliotēkas vadītāja

(Skaidrīte Brūvere)

Pielikumi.

Publikācija presē : “Līvānu Novada Vēstis” , Nr. 5, 2023., maijs, 4. lpp.

“Lasīšanas svētki Rudzātos”

<https://www.livani.lv/lv/media/20643/download?attachment>

BJV žūrijas 2022 eksperti noslēguma pasākumā 2023. gadā Rudzātu saietā namā.